

Motion till riksdagen

1986/87:Ju118

Hans Nyhage (m)

Ändring i brottsbalken m. m. (s. k. kontraktsvård m. m.) (prop. 1986/87:106)

I proposition 1986/87:106 om ändring av brottsbalken m. m. föreslår regeringen att s. k. kontraktsvård införs som en ny variant av kriminalvård i frihet och som alternativ till fängelsestraff. Förslaget syftar till att ge en tilltaland, som missbrukar beroendeframkallande medel eller av annat skäl är i behov av vård, en möjlighet att få en lämplig vårdbehandling i stället för att behöva verkställa ett fängelsestraff. Ett villkor är att vederbörande förklarar sig villig att undergå denna behandling.

Sambandet mellan missbruk och brottslighet är helt påtagligt. Det är därför angeläget att finna former som minskar och begränsar missbruket och därmed också brottsligheten. Kontraktsvård kan här utgöra ett viktigt medel och bör därför prövas.

I likhet med vad som anförs i en kommittémotion från moderata samlingspartiet anser jag att betydligt starkare krav måste ställas såväl vad gäller kontraktsvård, påföljdsform som den dömdes skyldigheter än vad som görs i propositionen. Viktigt är att den dömde har ett straffhot över sig, som verkställs vid misskötsel. Villkorligt fängelse skall således införas och följderna av misskötsel skall vara att fängelsestraffet verkställs. Vårdbehandlingen får aldrig utnyttjas av den dömde som ett sätt "att komma undan" utan måste fullföljas seriöst om den skall kunna lyckas. Det är därför viktigt med stor restriktivitet när det gäller avräkning för tiden för det ursprungliga straffet med anledning av delvis genomförd vårdbehandling.

I propositionen föreslås att den dömde skall kunna åläggas föreskrift att "biträda den skadelidande med visst arbete som syftar till att avhjälpa eller begränsa skadan eller som annars i belysning av brottets och skadans art framstår som lämpligt". I första hand gäller det här skadegörelse och vandalisering. Det är utomordentligt viktigt att den skadelidandes situation beaktas och att denne erhåller ersättning för gjorda förluster. Det är hög tid att kraftfulla åtgärder sätts in i detta sammanhang. Viktigt är givetvis att den skyldiga så långt möjligt får svara för att skadan ersätts och förstörd egendom återställs. Förslaget, som regeringen utformat, fanns emellertid inte med i frivårdskommitténs betänkande och har därför ej remissbehandlats. Ofrånkomligt är att det är förenat med vissa svårigheter när det gäller dess praktiska utformning och uppföljning. Förslaget bör därför bli föremål för ytterligare överväganden inom regeringen och under medverkan av kriminalvårdsstyrelsen och frivårdsorganisationen, varefter regeringen efter remissbehandling bör förelägga riksdagen ett nytt förslag.

I propositionen föreslås vidare ett tillägg i 34 § lagen om kriminalvård i

anstalt. Avsikten härmed är att ge stöd åt den pågående utvecklingen när det gäller 34 §-placeringen av missbrukare. Förslaget skall enligt min mening accepteras. I detta sammanhang är det emellertid viktigt att fastslå, att det är den dömdes hemkommun och ej vistelsekommunen vid 34 §-placeringen, som skall ha betalningsansvaret.

Regeringen föreslår att de nya lagreglerna skall träda i kraft den 1 juli 1987. Med hänsyn till att en lång rad åtgärder måste vidtas för att förslagen skall kunna tillämpas — överläggningar mellan myndigheter, klargörande av betalningsansvaret, utseende av lämpliga kontraktsvårdplatser m. m. — blir tiden mellan riksdagsbeslut och verkställighetsdatum alltför kort. Tiden för ikraftträdandet bör därför sättas till den 1 januari 1988.

Hemställen

Med anledning av det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om kontraktsvård,
2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om den dömdes skyldighet att ersätta skadelidande,
3. att riksdagen beslutar i enlighet med vad som i motionen anges om betalningsansvaret vid 34 §-placeringar,
4. att riksdagen beslutar att ikraftträdandet av lagändringarna skall ske den 1 januari 1988.

Stockholm den 3 april 1987

Hans Nyhage (m)